

Romania haurà d'accelerar les seves reformes per tal de poder accedir a la UE el 2007

## Romania, el malalt crònic de l'Est

d'expansió de la UE el 2004 a causa del seu endarreriment econòmic i baix nivell de vida. En efecte, Bulgària no compleix el criteri econòmic establert a Copenhaguen que exigeix al país candidat una economia de mercat viable i capaç de fer front a la pressió competitiva del mercat únic de la UE. Per aquest motiu la seva admissió a la UE no es produirà abans del 2007. Quant a l'àmbit polític, els avanços han estat més notables.

Aquest país de nou milions d'habitants ha consolidat la democràcia parlamentària, ha millorat substancialment la situació de la minoria turca i ha aconseguit que el seu ingrés a l'OTAN estigui previst al 2004. Una prova més de l'estabilitat política del país la proporcionà el triomf electoral de l'antic rei Simó II en les eleccions parlamentàries del 2001 i la seva gestió des d'aleshores al capdavant d'un govern de centre-dreta. El retorn d'un antic monarca a un càrrec polític tan rellevant —únic en els països excomunistes des de l'inici de la transició— no ha trasbalsat gens la vida política del país. De fet, Simó II cohabita amb un president excomunista.

Bulgària encara té molt de camí a recórrer en el terreny econòmic. S'ha privatitzat bona part de la indústria i s'han atret algunes inversions estrangeres —especialment gregues—, però sectors com el de la producció de tabac no han pogut impedir la pèrdua de població per emigració durant la darrera dècada. □



**A**quest país de 23 milions d'habitants, de religió ortodoxa i d'idioma llatí ocupa el segon lloc quant a població i superfície en el grup dels països PECOS (els estats de l'Europa Central i de l'Est candidats a entrar a la UE).

Sotmès per l'emperador romà Trajà, i posteriorment pertanyent a l'Imperi Bizantí, estigué sota domini de l'imperi turc fins

la dècada del 1870, quan Romania aconseguí alliberar-se dels otomans, unificar el seu territori nacional i independitzar-se.

Durant la Segona Guerra Mundial el país va prestar suport a Hitler

i després es va incorporar al bloc soviètic. La Romania comunista fou un element rebel en el Pacte de Varsòvia. El conductor Nicolae Ceausescu traçà una política exterior autònoma del Kremlin que li guanyà les simpaties i crèdits d'Occident, però a l'interior va actuar com un tirà que emprengué una industrialització forçada i ineficient amb els emprèstits occidentals. Els anys vuitanta foren un malson per als romanesos, perquè Ceausescu es va entestar a pagar el deute extern del país a força de destinar gran part de la producció nacional a l'exportació. L'escassetat de béns de primera necessitat generada per aquesta política contribuï a la sagnant revolució del desembre de 1989.



La política econòmica de Nicolae Ceausescu durant la dècada dels anys vuitanta, destinada a apaivagar el deute extern del país a força de dur la població romanesa a la misèria. Això provocà en gran mesura la revolució del desembre del 1989 que acabaria amb el linxament del C

Ankara i Brussel·les negociaran el calendari de l'adhesió turca el 2005. Això obligarà la UE a definir una identitat europea oberta a l'Est.

## Turquia, un pas més cap a Brussel·les



Però els successors de Ceausescu es barallaren durant els primers anys de la transició, circumstància que va impedir implantar veritables reformes econòmiques. Tot i que es privatitzaren els comerços i les petites empreses, la reestructuració de les grans empreses industrials no avançà a causa de la manca de voluntat política i de les violentes protestes dels miners els anys 1990 i 1991. Romania ja era un dels països més endarrerits de la regió quan inicià la transició amb l'afusellament de Ceausescu el desembre de 1989. Els enfrontaments polítics que protagonitzaren els partits democràtics i la manca de reformes estructurals i d'inversió estrangera han col·locat el país en una situació encara més delicada. La derrota del Partit Socialdemòcrata (antic Partit Comunista) a mans d'una coalició de centre-dreta amb vocació reformista

el 1996 despertà esperances que foren novament defraudades per les lluites internes al si de la coalició governamental.

Descartada en principi la unió amb els veïns de Moldàvia (ètnicament i lingüística molt properament emparentats amb els romanesos), la principal complicació en les relacions internacionals de Romania són les friccions amb Hongria. Malgrat que Bucarest s'ha compromès en un tractat a respectar els drets de la minoria magiar a la regió romanesa de Transilvània, els nacionalistes més radicals d'ambdós bàndols dificulten la convivència.

Romania començà les negociacions d'adhesió l'octubre de 1999 amb molt poques esperances de poder quedar inclosa en la primera ona d'ampliació de la UE. Els successius informes d'avaluació de la Comissió han constatat que l'economia romanesa està lluny de poder afrontar les pressions competitives del mercat únic de la UE. Tant l'important sector agrícola com l'industrial —miner, metal·lúrgic, automobilístic, petroquímic— estan molt endarrerits i mancats d'inversió.

L'exclusió de Romania de la llista de països que s'integraran a la UE el 2004 no ha sorprès ningú. L'objectiu que té ara Bucarest se centra a arrancar de Brussel·les un compromís perquè el 2007 sigui la data definitiva d'entrada de Romania a la UE, però la Comissió i països com Alemanya volen veure primer més progrés econòmic.

La invitació a entrar en l'OTAN formalitzada en la cimera del novembre passat a Praga ha estat un premi de consolació temporal per a Romania, que s'havia afanyat a participar en diverses operacions militars occidentals i que fins i tot va signar un acord bilateral amb EUA, en relació al Tribunal Penal Internacional, a esquena de la UE. □

La cimera de Copenhagen no ha permès al Govern del Partit de la Justícia i del Desenvolupament (AKP) d'obtenir la seva segona victòria en dos mesos. Seguint la proposta francoalemana, els Quinze han deixat pel desembre del 2004 el moment de fixar un calendari definitiu per negociar l'adhesió de Turquia a la UE. Tanmateix, si el Consell Europeu considera que els progressos de Turquia en relació als "criteris de Copenhagen" (economia de mercat, estat de dret, drets humans) són suficients, la Unió Europea obrirà "sense demora les negociacions d'adhesió amb aquest país".

Turquia demanava una data definitiva per començar les negociacions l'any vinent, durant la presidència grega o italiana, governs considerats favorables a l'adhesió turca. El Govern d'Ankara temia, de fet, que els representants xipriotes grecs o els nous membres de la UE poguessin bloquejar el procés de negociació amb Turquia durant els propers anys. Tanmateix, l'afegit d'aquesta clàusula d'última hora a les conclusions de la cimera permet al Govern del primer ministre turc,



part de la producció nacional a l'exportació, va Ceausescu i de la seva esposa.